02/05/2019

Ο βίος και η πολιτεία του Αγίου Αθανασίου

/ Ορθόδοξες Προβολές

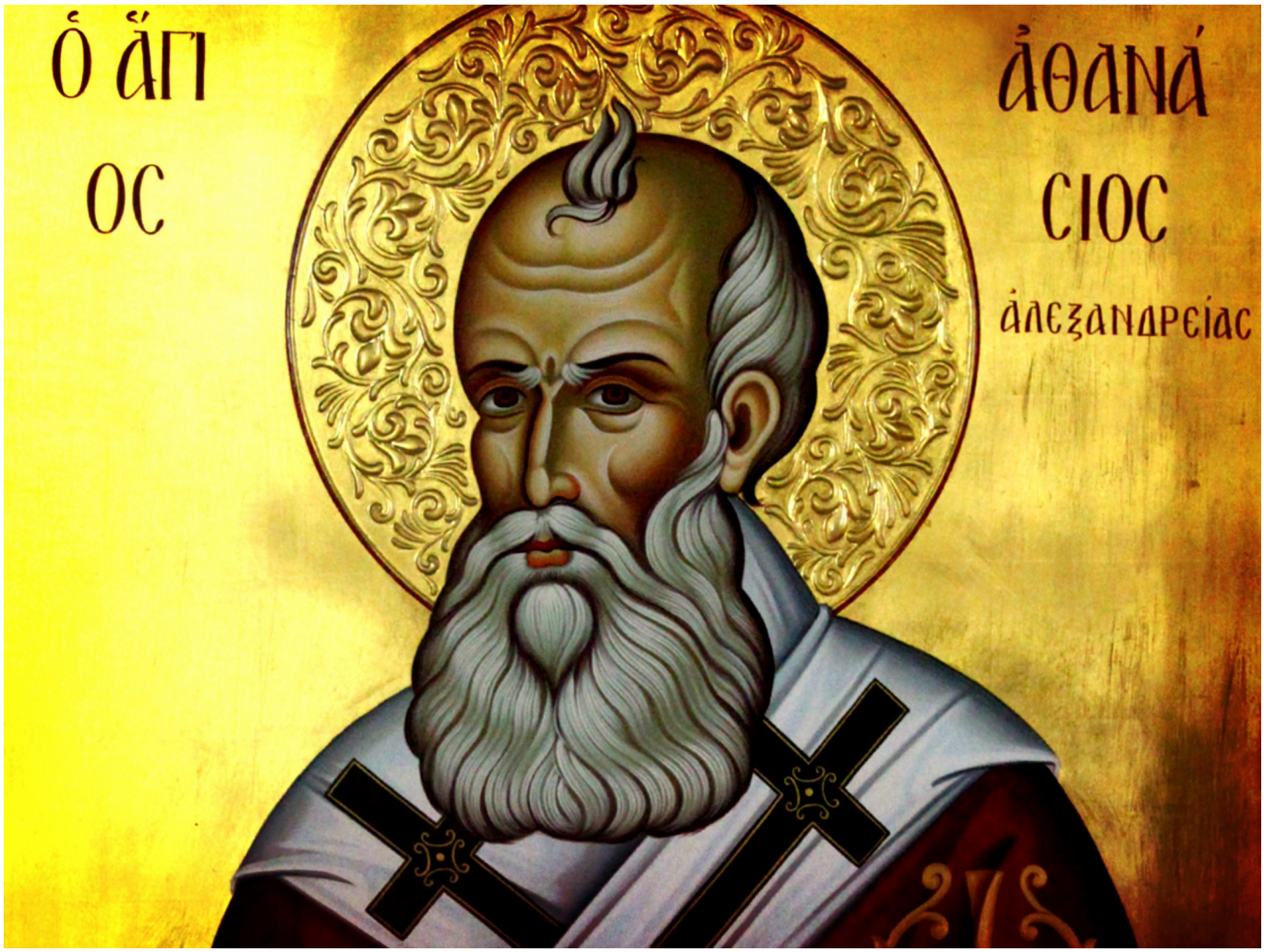

Είναι κοινή διαπίστωση, μα και λυπηρά δυστυχώς, στις ημέρες μας αντιστραφήκανε οι όροι. Οι όροι της λογικής, της τάξεως και της ευπρέπειας. Τα κάτω, τα μικρά, τα ανάξια λόγου τα βάλαμε στα επάνω σκαλοπάτια της κλίμακος των αξιών και τα μεγάλα στα χαμηλά. Σεβόμαστε, αναγνωρίζουμε και ηρωποιούμε τους μικρούς, τους ανάξιους, αντί τους μεγάλους και τους άξιους. Τους μεγάλους ευεργέτες της ανθρωπότητας, τους κορυφαίους της επιστήμης, των τεχνών και των γραμμάτων, τους ήρωες της πίστεως και της πατρίδας τους περιφρονούμε, δεν τους αναγνωρίζουμε.

Είμαι βέβαιος ότι, οι περισσότεροι, της νέας γενιάς, γνωρίζουν πιο πολλά για τους διάφορους ηθοποιούς, τραγουδιστές, χορευτές, ποδοσφαιριστές, παρά για τον Σωκράτη, τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη, για τον Θεμιστοκλή και τον Αλκιβιάδη, για τον Κολοκοτρώνη και τον Μακρυγιάννη και τους άλλους ήρωες της

πατρίδας μας, που όμως ένεκα της θυσίας τους απολαμβάνουμε εμείς τώρα την ελευθερία μας.

Για τον άγιο Αθανάσιο που υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους αγωνιστές της πίστεώς μας, της Ορθοδόξου πίστεώς μας, πολύ λίγοι και λίγα γνωρίζουμε. Αλήθεια τι γνωρίζουμε για τη ζωή, τους αγώνες και τα βάσανα του; Και όμως, η ιστορία, τον θεωρεί, τον αναγνωρίζει ως τον ηρωικότερο των αγίων και των αγιώτερο των ηρώων.

Και επειδή ακριβώς υπάρχει αυτή η κατάσταση της ανατροπής των πάντων, στην κλίμακα των αξιών, επειδή τα αληθινά μεγάλα και τους πραγματικά μεγάλους τους βάζουμε στα κατώτερα σκαλοπάτια των αξιών και βάλαμε τα μικρά και τους μικρούς ψηλά και αγωνιζόμαστε, για τούτο, πιο πολύ να τα αποκτήσουμε και να τους μοιάσουμε, αυτούς τους αναξίους, για τούτο και εμείς, υπηρέτες του αγαθού, του ορθού και του λογικού, και σαν άνθρωποι του Θεού που θέλουμε την αλήθεια του Θεού, την τάξη και την ορθότητα και που έχουμε καθήκον και υποχρέωση να καθοδηγούμε τους ανθρώπους στα σωστά και τα πρέποντα, θα σας παρουσιάσω τη μεγάλη προσωπικότητα, που όχι μόνο υπήρξε ο ηρωικότερος των αγίων και ο αγιότερος των ηρώων, αλλά και ο πατέρας της Ορθοδοξίας. Και αυτός δεν είναι άλλος παρά ο άγιος Αθανάσιος, ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας, αυτός που πήρε και τον τίτλο Μέγας.

Είναι πατέρας της Ορθοδοξίας, γιατί αυτός γέννησε με το μυαλό του, το φωτισμένο από το Θεό, όλα εκείνα, τους όρους και τα διδάγματα, που μας ξεκαθαρίσανε το έδαφος της πίστεως μας από τις διάφορες αιρετικές διδασκαλίες. Είναι αυτός που αγωνίστηκε όσο κανένας άλλος για να διαφυλάξει την Ορθοδοξίαν άσπιλον και αμόλυντο και να την έχουμε και μεις σήμερα καύχημα μας.

Ακόμη κάτι. Πήρε τον τίτλο Μέγας και για δύο λόγους και για τους αγώνες του, μα και για την πρακτική ζωή του, για την αγιότητα του. Δεν είναι το αξίωμα του μονάχα που του έδωσε τον τίτλο του μεγάλου, είναι και η αρετή του.

Ο Γρηγόριος ο Θεολόγος σε εγκωμιαστικόν του λόγο γι’ αυτόν, τον ταυτίζει με την ιδίαν την αρετήν. Λέγει δε, « Αθανάσιον επαίνων αρετήν επαινέσομαι. Ταυτόν γαρ εκείνο τε ειπείν και επαινέσαι». (Επαινώντας τον Αθανάσιον θα επαινέσω την αρετήν. Γιατί Αθανάσιος και αρετή είναι το ίδιο πράγμα. Όταν αναφέρομαι εις αυτόν επαινώ την αρετήν). (Γρηγ. του Θεολόγου Λόγος Κ.Α.’ Β.Ε.Π.Ε.Σ., τόμος 59, σελ. 148).

Λοιπόν, αγαπητοί μου, και εγώ για όλα αυτά, θα σας πω για τον βίον και την

δράσιν του Αγ. Αθανασίου. Και θα δείτε πραγματικά ότι, τα όσα σας είπα είναι όχι μόνο αληθινά, μα και πόσον στερούνται, από την πραγματικότητα. Γιατί ο Αθανάσιος βρίσκεται πέραν πάσης περιγραφής.

Και ύστερα πάλι, που τώρα στους καιρούς μας, ιδιαίτερα οι αιρέσεις και οι αιρετικοί οργιάζουν κυριολεκτικά, πολύ θα διδαχθείτε, πολύ θα ωφεληθείτε από τη ζωή του, τους αγώνες και το παράδειγμα του Μ. Αθανασίου, που τον γιορτάζουμε στις 18 Ιανουαρίου μαζί με ένα άλλο εξέχοντα ιεράρχη τον Κύριλλο Αλεξανδρείας, που μακάρι να έχουμε τις ευχές και τις ευλογίες τους.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΙΑ

Τους γονείς του Μ. Αθανασίου ακριβώς δεν τους γνωρίζουμε. Δεν έχουμε πληροφορίες για αυτούς. Μα φαίνεται ότι ήσαν ευσεβείς άνθρωποι, γιατί την ευσέβεια διδάξανε στο παιδί τους. Από μικρό παιδί, τον ποτίσανε με τα νάματα τής χριστιανικής θρησκείας, από μικρό τον θρέψανε με το μάννα τής θεϊκής τροφής.

Και τούτο το καταλαβαίνουμε, γιατί βρίσκουμε τον Αθανάσιο από μικρό παιδί να ζει με τον Θεό, με τα του Θεού. Και έζησε όχι μονάχα έτσι αφηρημένα και γενικά τα του Θεού, μα έμπρακτα και εφηρμοσμένα και στην αρετή και στα μυστήρια τής Εκκλησίας μας. Δεν έπαιζε άλλα παιχνίδια, τα παιχνίδια του ήταν θρησκευτικά. Παίζανε με τα άλλα συνομήλικα παιδιά του, αναπαράσταση τής Θ. Λειτουργίας και των άλλων μυστηρίων της Εκκλησίας μας.

Μια φορά μάλιστα, κάποια μέρα, που οι χριστιανοί της Αλεξανδρείας, είχαν μεγάλη γιορτή εις μνήμην του επισκόπου Πέτρου, που μαρτύρησε κατά τον διωγμό του Μαξιμίνου, ο Αθανάσιος με άλλα παιδιά παίζανε στην ακροθαλασσιά διάφορα εκκλησιαστικά παιχνίδια. Εκεί κοντά βρισκόταν και το σπίτι του Πατριάρχου Αλεξάνδρου, Αλεξανδρείας. Ο Πατριάρχης εκείνη την ήμερα είχε καλέσει και μερικούς άλλους κληρικούς να φάνε μαζί του το μεσημέρι. Εκεί λοιπόν που τους περίμενε, κοιτάζει για μια στιγμή από το παράθυρο και βλέπει τα παιδιά να παίζουν ένα παιχνίδι. Του τράβηξε την προσοχή ιδιαίτερα τούτο το παιχνίδι. Παρατηρεί, ότι τα παιδιά έπαιρνε το κάθε ένα και ένα ρόλο, θα έλεγε κανείς, των αξιωματούχων της Εκκλησίας. Το ένα ήταν αναγνώστης, το άλλο διάκονος, άλλο ιερέας και το άλλο επίσκοπος.

Τον Αθανάσιο τον χειροτονήσανε Πατριάρχη και στο τέλος παρατηρεί με κατάπληξη, μα και με ιερή συγκίνηση, ότι βαφτίζανε ένα παιδάκι. Η έκπληξη και η χαρά του Πατριάρχη ήταν απερίγραπτη. Τα παιδιά κάνανε τη βάπτιση ακριβώς κατά την τάξιν της Εκκλησίας. Όλα τα παιδιά βοηθήσανε, προΐστατο δε ο Αθανάσιος.

Αυτός καθοδηγούσε όλα τα άλλα τα παιδάκια πώς και τι να κάνουν. Κατασυγκινημένος ο Πατριάρχης Αλέξανδρος, κάλεσε τα παιδάκια και ήλθανε κοντά του. Τα αγκάλιασε, τα ασπάσθηκε, τα ευλόγησε, τους έδωσε τις ευχές του. Η παράδοση λέγει ότι ύστερα, όταν ο Πατριάρχης έμαθε, ότι το παιδάκι που βαπτίσανε, ο Αθανάσιος και οι περί αυτόν, ήταν αβάπτιστο πραγματικά, ανεγνώρισε την βάπτιση που έκανε ο Αθανάσιος και τα άλλα παιδιά. Απλώς όμως συμπλήρωσε ο ίδιος, με το μυστήριο του Χρίσματος που γίνεται πάντα μετά το βάπτισμα. Εν πάση περίπτωση ο Πατριάρχης, φωτισμένος και από τον Θεό, πρόσεξε ιδιαίτερα τον Αθανάσιο. Κάλεσε τους γονείς του, τους παίνεψε για το παιδί τους και για την ανατροφή που του δώσανε και τους συμβούλεψε για το πως να το καθοδηγήσουν στον δρόμο του Θεού, πως να διαφυλαχθεί ανέγκιχτο από τις παγίδες του σατανά, πως να διατηρηθεί αγνό και αμόλυντο από την απατηλή και προκλητική γλυκύτητα της αμαρτίας. Τους είπε ακόμη, ότι έπρεπε να μορφώσουν τον Αθανάσιο, να μάθει γράμματα, και πιο πολύ εκείνα, που είναι αναγκαία και απαραίτητα για να γνωρίσει πιο καλά τον Θεό και τα του Θεού. Και έτσι να εφαρμόζει το άγιο θέλημα Του και να ζήσει πιο ενάρετα και πιο άγια.

Ο Πατριάρχης διείδε στη ψυχή, στην παιδική ψυχή του Αθανασίου, ότι αυτός προωριζότανε να γίνει μεγάλος μεγάλος. Μεγάλος για τη δόξα του Χριστού, για την πίστη των Χριστιανών. Για τούτο, έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον για τον Αθανάσιο. Τον παρακολουθούσε στο μεγάλωμα και στην ανάπτυξή του. Είπε μάλιστα στους γονείς του, σαν γίνει δεκαοκτώ χρονών, να τον φέρουνε κοντά του. Και έτσι έγινε.

Για την μόρφωση που πήρε ο άγιος δεν γνωρίζουμε και πάλι πολλά πράγματα. Τότε στην Αλεξάνδρεια υπήρχαν φημισμένες σχολές ανωτέρας μορφώσεως και ξακουστοί διδάσκαλοι. Ο Αθανάσιος, σίγουρα, θα παρακολούθησε τέτοιες σχολές, θα πήρε τέτοια μαθήματα, όχι όμως πολλά. Δεν ενέσκυψε στη βαθειά φιλολογία, φιλοσοφία, νομική κτλ. σαν τον Άγιο Βασίλειο ή τον Γρηγόριο τον Θεολόγο. Ο Θεός όμως τον φώτισε και σπούδασε, μελέτησε όλα εκείνα που του ήσαν ύστερα απαραίτητα και αναγκαία για το μεγάλο του έργο. Για την υποστήριξη και σταθεροποίηση της Ορθοδοξίας. Λέγει ο άγιος Γρηγόριος στο εγκώμιο του, που σας ανέφερα και προηγουμένως, ότι «ολίγα των εγκυκλίων εφιλοσόφησεν του μη δοκείν πάντα πάσι των τοιούτων των απείρως έχειν» (Φιλοσόφησε λίγο από τα εγκυκλοπαιδικά και τούτο για να μη φαίνεται σ’ αυτά ότι δεν έχει καμμίαν πείραν,

καμμίαν γνώσιν) (PG 35 1088 B).

Εκεί πού ενέσκυψε πιό πλατειά και πιό βαθειά ήταν στην Αγ. Γραφή, την Π. και Κ. Διαθήκην. Αυτήν την έμαθε απ' έξω. Και για τούτο συνδιάζοντας την των δύο ειδών μόρφωσιν διέπρεψε στην όλη ενάρετον ζωήν του, όπως επίσης και στους αγώνες του, υπέρ της Ορθοδόξου πίστεως. Με τα παρακάτω πάλι λόγια, ο άγιος Γρηγόριος τον χαρακτηρίζει «όρον μεν επισκοπής είναι τον εκείνου βίον και τρόπον, νόμον δε Ορθοδοξίας τα εκείνου δόγματα» (Ο βίος του ήτανε όρος, δόγμα και τρόπος, παράδειγμα για την επισκοπική ζωή κάθε ιεράρχου και νόμος οι εντολές και οι αποφάσεις του) (PG 103 420 B). Λοιπόν, ο Αθανάσιος πατέρας της Ορθοδοξίας, στύλος της Ορθοδοξίας. Παράδειγμα προς μίμησιν, από κάθε ορθόδοξον χριστιανόν, μα προ πάντων, κάθε κληρικού και μάλιστα αυτού που κατέχει τον ανώτατον βαθμόν του Επισκόπου, πρότυπον ή μάλλον «τύπον Χριστού», όπως θέλει κάθε επίσκοπον και ο άγιος Ιγνάτιος ο Θεοφόρος.

Ο ΑΓΙΟΣ ΣΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ

Όταν έγινε δεκαοκτώ χρονών οι γονείς τον Αθανασίου τον πήγανε στον Πατριάρχη, όπως εκείνος τους είχε ζητήσει, τότε που τους κάλεσε και τους μίλησε για τον Αθανάσιο, τότε που ήτανε παιδί και που με τα άλλα παιδιά κάνανε εκείνη τη βάπτιση.

Ο Πατριάρχης ήτανε ένας πολύ καλός και άγιος ποιμενάρχης. Είχε πολλές καλωσύνες και αρετές. Ήτανε «φιλόθεος, φιλάνθρωπος, φιλόπτωχος, καταδεκτικός, πράος, επιεικής», μα και αυστηρός στην αλήθεια και την αγιότητα. Ήτανε ένας άγιος.

Βρήκε λοιπόν εκεί και καλό παράδειγμα ο Αθανάσιος. Ακόμη, εκεί στο Πατριαρχείο έβλεπε να περνάνε λαϊκοί, κληρικοί και επίσκοποι επίσης, που πολλοί φέρανε στο σώμα τους, τα στίγματα των παθημάτων του Χριστού, από τα μαρτύρια και τα βασανιστήρια που υφίσταντο κατά τους διωγμούς. Είδε άλλους να κουτσαίνουν, άλλους να μην βλέπουνε, άλλους να τους λείπει ένα χέρι, ένα αυτί ή και τα δύο, ή γενικά κάτι από τα μέλη του σώματος τους. Ναι, πολλοί ήσαν οι ακρωτηριασμένοι, οι άρρωστοι, οι ταλαιπωρημένοι από τις φυλακίσεις, τα φρικτά βασανιστήρια, από τις κακουχίες γενικά, που υπέστησαν για την χάριν και την δόξαν του Χριστού μας. Με ένα λόγο ο Αθανάσιος μπορούσε να δει και να διδαχθεί τα μέγιστα, από το παράδειγμα των αγωνιστών και των ηρώων της πίστεως μας. Και πραγματικά αυτοί, όχι μονάχα του εμπνεύσανε την αγωνιστικότητα και το ηρωικό φρόνημα στην ψυχήν, μα και του την γεμίσανε, του την πληρώσανε μέχρις επάνω. Και έτσι, όπως είπαμε και πιο πάνω, ξεπέρασε όλους τους άλλους και ανεδείχθει «ο ηρωικότερος των αγίων και ο αγιότερος των ηρώων». Τον βοήθησε τα μέγιστα και

ο Πατριάρχης. Και με τις συμβουλές και με το παράδειγμα του.

Λίγο αργότερα ο Αθανάσιος, έτσι νεαρός στην ηλικία, επισκέφθηκε και ήλθε σε στενή επαφή με τους μοναχούς της ερήμου της Αιγύπτου. Τότε η διψώσα έρημος εποτίζετο, τότε η άγονος έρημος εκαρποφορούσε. Την ποτίζανε οι μοναχοί με τα δάκρυα της μετανοίας τους, οι ίδιοι την καρποφορούσανε με τους αγώνες και τις αγωνίες τους, με την εις την βάθος καλλιέργειαν της ψυχής τους. Ναι, οι μοναχοί τότε φθάσανε σε ύψη αρετής, σε σφαίρες αγιότητος, θαυματουργούσανε, επιτελούντες θαύματα μεγάλα και εξαίσια.

Όλα τα είδε, τα άκουσε, τα έζησε ο Αθανάσιος. Συνεδέθη με μεγάλους ασκητές της ερήμου, με τον καθηγητή της ερήμου τον άγιο Αντώνιο. Και από αυτούς πήρε ιδιαίτερα μαθήματα. Μαθήματα αγωνιστικότητας, μαθήματα νηστείας, αγρυπνίας, προσευχής, μαθήματα αρετής και αγιότητας. Και για τούτο αργότερα δεν υστέρησε καθόλου από αυτούς. Αντίθετα και πολλούς τους ξεπέρασε. Και για τούτο υπήρξε Μέγας. Σε όλα Μέγας.

Η ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΤΟΥ

Πατριάρχης, βλέποντας όλα αυτά τα προσόντα και τα χαρίσματα, μα και τις αρετές του Αθανασίου, τον έκρινε άξιο για κληρικό. Και το έτος 312 τον χειροτόνησε αναγνώστη και τον προσέλαβε για γραμματέα του. Ύστερα από επτά χρόνια τον χειροτόνησε διάκονό του.

Και ενώ ήτανε διάκονος ο Αθανάσιος είχε καταστεί σύμβουλος του Πατριάρχου Αλεξάνδρου. Ο Πατριάρχης τον πήρε μαζί του στη Νίκαια και έλαβε μέρος στην πρώτη Οικουμενική Σύνοδο, που έγινε το 325 μ.Χ. Εδώ ο Αθανάσιος θριάμβευσε, ανεδείχθει ανώτερος όχι μονάχα του πατριάρχου του, μα και όλων των άλλων που λάβανε μέρος στην μεγάλη αυτήν Σύνοδον. Για την δράσιν του, για την δραστηριότητά του και για τις ιδέες του στη Σύνοδο αυτή, θα τα πούμε πιο κάτω.

Ο Αθανάσιος τούτα τα χρόνια εξέδωσε και τα πρώτα συγγράματά του, «Λόγος κατά Ελλήνων» και «Περί ενανθρωπήσεως του Λόγου». Με το πρώτο έδωσε απάντηση στους ειδωλολάτρες που υποστήριζαν την πολυθεΐαν. Τους απέδειξε με τούτη τη μελέτη του, ότι ένας είναι ο Θεός. Συγκεκριμένα εκείνοι υποστήριζαν ότι υπάρχει και θεός του κακού. Μα ο Αθανάσιος τους απέδειξε, ότι ένας και μοναδικός είναι ο Θεός. Το κακό υπάρχει ανεξάρτητα από τον Θεό. Γιατί, τι Θεός θα ήταν, αν αυτός ο Θεός θέλησε και έφτιαξε το κακό; Σίγουρα, Θεός δεν θα μπορούσε να είναι. Δαίμονας ναι, όχι όμως Θεός, Θεός αγαθός αληθινός. Έτσι όπως το λέγει και η Αγ. Γραφή, «Κύριος ο Θεός ένας είναι».

ΑΡΕΙΟΣ ΚΑΙ Α’ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Μα σαν άρχισε ο Αθανάσιος και συνεχιζόταν ο πόλεμος κατά της ειδωλολατρείας, ξέσπασε στους κόλπους της Εκκλησίας ένα μεγάλο κακό.

Ο Άρειος που καταγώτανε από τή Λιβύη και πού χειροτονήθηκε στην Αλεξάνδρεια σαν ιερέας και αργότερα πήρε και το οφφίκιο του πρωθιερέα, θέλησε να ανατρέψει την τάξη της Εκκλησίας που είχε και πίστευε μέχρι τότε. Με την ύπουλη και κατά τα άλλα γλυκειά του διδασκαλία, θέλησε να νοθέψει την πίστη μας, να καταστρέψει την Ορθοδοξία μας. Αφού άφησε και μπήκε μέσα του ο σατανάς, αυτός του υπέβαλλε ιδέες λανθασμένες και αμαρτωλές για τον Χριστό μας. Τον πήρε ο εγωισμός, ότι αυτός τα ήξερε όλα καλύτερα, και από τους πατριάρχας και από τους μάρτυρας και ομολογητάς της Εκκλησίας μας. Ακόμη και από τους οσίους και ασκητές της ερήμου, που με την αγιασμένη τους ζωή θαυματουργούσανε κιόλας. Παραδεχόταν και δίδασκε πράγματα αιρετικά, βλάσφημα για τον Χριστό μας. Ισχυριζόταν ότι ο Χριστός δεν ήταν Θεός, αλλά το πρώτον κτίσμα, δημιούργημα του Θεού. Ότι δεν είναι ίσιος με τον Θεό Πατέρα, μα είναι δεύτερο και κατώτερο δημιούργημα του, πλάσμα του Θεού. Και μάλιστα έλεγε «ην ποτέ ότε ουκ ην». Ήταν κάποτε, υπήρξε καιρός προηγουμένως που δεν ήταν ο Χριστός. Το δεύτερο πρόσωπο της Αγ. Τριάδος δεν ήταν, δεν υπήρχε.

Με την ύπουλη, είπαμε, αυτή του διδασκαλία και με την γλαφυρότητα της γλώσσας του, μα και με κάποια ποιήματα του, δίδασκε την λανθασμένη αυτή διδασκαλία του. Και επειδή φαινόταν εξωτερικά πως ήταν και ευσεβής, τον ακολούθησαν πολλοί άνθρωποι. Άνθρωποι που δεν γνώριζαν την αλήθεια και την ορθότητα της πίστεώς μας.

Ανάμεσα σ’ αυτούς και 700 νεαρές παρθένες και μερικοί κληρικοί που είχαν μεγάλη θέση και φαινόντουσαν σοβαροί και μυαλωμένοι. Έτσι άρχισε το κακό. Ο Πατριάρχης έβλεπε την ανάπτυξή του και ανησυχούσε. Για τούτο και ευθύς αμέσως παίρνει μέτρα για την καταστολή του.

Τώρα, γιατί ήταν τόσο μεγάλο κακό τούτα που δίδασκε ο Άρειος, θα σας εξηγήσω ευθύς αμέσως. Πρέπει να το ξέρετε, γιατί στους σημερινούς καιρούς μας πάλι εξουσιάζει ο σατανάς, υπάρχουν και διδάσκονται πολλές τέτοιες αιρέσεις. Και μάλιστα η παναίρεσις του χιλιασμού.

Λοιπόν αγαπητοί μου, σας λέγω πρώτα για την κάθε αίρεση. Ο Χριστός μας είπε: «Εγώ ειμί η οδός και η αλήθεια και η ζωή». (Εγώ είμαι ο σωστός ο δρόμος, εγώ είμαι η αληθινή Αλήθεια, εγώ είμαι η πραγματική ζωή). (Ιωάν. ιδ' 6) Είναι λοιπόν η αλήθεια ο Χριστός.

Ο Ίδιος πάλι είπε ότι θα Ιδρύσει την Εκκλησία του. Και ο απ. Παύλος δήλωσε ότι η Εκκλησία είναι «στύλος και εδραίωμα της Αληθείας». (Η Εκκλησία είναι το στήριγμα πού κρατά και σταθεροποιεί την Αλήθεια). (Α' Τιμ. γ' 15)
Λοιπόν οι αιρετικοί, ναι όλοι οι αιρετικοί, είναι έξω της Εκκλησίας. Και εφ' όσον είναι έξω της Εκκλησίας είναι έξω της Αλήθειας. Άρα δεν κατέχουν ασινή και αλώβητον ανόθευτον την Αλήθειαν.

Ναι, νοθέψανε την Αλήθεια. Σμίξανε Χριστόν και σατανά. Αλήθεια και ψέμα.

Θα πει κάποιος μπορεί να είναι λίγο το ψέμα, μικρό το λάθος. Αγαπητοί μου, λίγο ή πολύ το ψέμα είναι του σατανά. Και πίστη στον σατανά λίγη ή πολλή δεν επιτρέπεται. Ο Χριστός θέλει όλη την πίστη μας θερμουργόν και ζέουσαν. Δεν δέχεται με κανένα τρόπο να ενωθεί με τον σατανά.

Πιο απλά. Λίγο πετρέλαιο στο προζύμη βρωμίζει όλο το ζυμάρι, καταστρέφει όλα τα ψωμιά. Λίγο δηλητήριο στην κατσαρόλα, δηλητηριάζει όλο το φαγητό. Και σας λέγω και σας το τονίζω, άλλωστε καμμιά αίρεση είναι με λίγο ψέμα, αλλά με πολύ όλες, άρα δηλητηριάζει τις σχέσεις μας με το Θεό, με την αλήθεια, δηλαδή με τον Χριστό. Αποκοπτώμαστε από Αυτόν, άρα χανώμαστε. Δεν υπάρχει σωτηρία εφ' όσον είμαστε αιρετικοί. Γιατί; Διότι:

1). Αν ο Χριστός δεν ήταν Θεός δεν θα υπήρχε σωτηρία του ανθρώπου, όλων των ανθρώπων. Ήταν και είναι τόσες πολλές και μεγάλες οι αμαρτίες που κανένας άνθρωπος, ή άγγελος ακόμη, δεν μπορούσε να σηκώσει το βάρος και το φορτίο τους.

2). Ακόμη, ο σατανάς ήταν και είναι πολύ δυνατός. Και μάλιστα μετά την πτώση των πρωτοπλάστων, η δύναμη του εξιψώθηκε με την αδυναμία που ήλθε στους ανθρώπους. Ποιος λοιπόν, άνθρωπος η άγγελος θα νικούσε τον σατανά; Κανένας. Μόνο ο Θεός θα το μπορούσε τούτο. Χρειαζόταν λοιπόν για την σωτηρία μας ο Θεός. Ένας Θεός. Μα πολλοί Θεοί δεν υπάρχουν. Και για τούτο το δεύτερο πρόσωπο της Αγ. Τριάδος ο Ιησούς, Θεός αληθινός, εκ Θεού αληθινού σαρκώθηκε, έγινε άνθρωπος καθ' όλα όμοιος σαν και μας, εκτός αμαρτίας, και έσωσε τον άνθρωπο, το ανθρώπινο γένος. Δηλαδή αυτός που ήλθε, ο Ιησούς Χριστός, ήταν έτσι. Έτσι έπρεπε να ήταν. Θεός και άνθρωπος μαζί, Θεάνθρωπος. Διαφορετικά σωτηρία δεν υπήρχε. Δηλαδή, έτσι νικήθηκε ο σατανάς και οι δυνάμεις του.

3). Με το τίμιο και άπειρο σε αξία αίμα του Κυρίου μας πληρώθηκε και το λύτρο, το τίμημα για να αποκτήσει ο άνθρωπος την ελευθερία του, από την εξουσία του διαβόλου, από τα δεσμά της αμαρτίας.

Να λοιπόν, αγαπητοί μου, γιατί ο Λυτρωτής έπρεπε να είναι Θεός και άνθρωπος μαζί. Να γιατί, ή διδασκαλία του Αρείου ήταν λανθασμένη. Και σαν λανθασμένη, σαν ψεύτικη, δεν θα μπορούσε να σώσει τον άνθρωπο. Όμως ο αρχηγός της Άρειος και οι ομόφρονές του επέμεναν στην πλάνη τους και παράσυραν και πολλούς άλλους. Μεγάλο λοιπόν κακό ξέσπασε, μεγάλη σύγχυσις δημιουργήθηκε, μεγάλος σκανδαλισμός επεκράτησε. Η ειρήνη διώχθηκε και από την Εκκλησία και από την πολιτεία.

Ο πατριάρχης Αλέξανδρος, δεν χάνει καιρό. Λαμβάνει τα ενδεδειγμένα μέτρα. Καλεί όλους τους επισκόπους της Αλεξάνδρειας και της Μαρεώτιδος και τους δίνει να υπογράψουν επιστολή με την οποία ο πατριάρχης καλούσε τον Άρειο και τους ομόφρονές του να μετανοήσουν και να αποκηρύξουν την αίρεση τους.

Εν τω μεταξύ, κάλεσε Σύνοδο των επισκόπων της δικαιοδοσίας του, το 321 μ.Χ. Στη Σύνοδο έρχονται 100 περίπου επίσκοποι. Αφού μελέτησαν το θέμα, αναθεμάτισαν τον Άρειο, την αίρεση του και τους οπαδούς της.

Ο Άρειος έπειτα φεύγει για την Παλαιστίνη και εκεί συνεχίζει το ανόσιο έργο του.

Ο Αθανάσιος κοντά στον επίσκοπο του είναι όχι μονάχα το δεξί του χέρι, μα ακόμη και περισσότερο. Αυτός πιο πολύ σκέπτεται, μελετά και εργάζεται για το σταμάτημα του μεγάλου αυτού κακού.

Εν τω μεταξύ, είπαμε και προηγουμένως, επέρχεται σύγχυσις, ταραχή και τα πνεύματα όλο και εξάπτονται πιο πολύ. Ο Μ. Κωνσταντίνος που αντελήφθη ότι, αν άφηνε έτσι τα πράγματα μόνα τους σύντομα θα ξέσπαγε θύελλα, ανέλαβε

πρωτοβουλίες. Συνεκάλεσε στη Νίκαια της Βυθηνίας Σύνοδο. Ήταν ή Α’ Οικουμενική Σύνοδος.

Σε αυτήν πήραν μέρος έξοχοι ιεράρχες και μεγάλοι άγιοι της Εκκλησίας μας. Όπως ο άγιος Νικόλαος, επίσκοπος Μύρων της Λυκίας, ο όσιος Κορδούης, ο άγιος Σπυρίδωνας, Τριμυθούντος της Κύπρου, ο όσιος Πανφούτιος, ο Μάρκελλος Αγγύρας κ.ά. Ανάμεσα στους παρευρισκομένους ήταν και μάρτυρες και ομολογητές της Εκκλησίας μας. Όπως και πιο μπροστά είπαμε, πολλοί φέρνανε και τα σημάδια του μαρτυρίου πάνω τους.

Αυτή η Α’ Οικουμενική Σύνοδος, είπαμε, έλαβε χώραν τον Ιούλιον του 325 μ.Χ. Μαζεύτηκαν περί τους 318 θεοφόροι Πατέρες. Στην πρώτη συνεδρίαση τους πήρε μέρος και ο αυτοκράτορας Μ. Κωνσταντίνος. Με το χαιρετισμό του εξέφρασε και την ευχή του για ειρήνευση της Εκκλησίας.

Άρχισε η συζήτηση. Αναπτύχθηκε γιατί είναι αίρεση η διδασκαλία του Αρείου. Ύστερα κλήθηκε ο Άρειος να απαντήσει. Μα στα ερωτήματα που του τέθηκαν, εκείνος δεν απάντησε. Απλώς ξαναεπανέλαβε την αίρεση του. Ενώ δε, έλεγε τις βλάσφημες δοξασίες του, πολλοί άγιοι πατέρες τόσο στεναχωρήθηκαν που έκλεισαν τα αυτιά τους για να μην τον ακούνε. Λέγεται ότι ο άγιος Νικόλαος, τόσο στεναχωρήθηκε πού σηκώθηκε από τη θέση του και ράπισε τον Άρειο. Μίλησαν πολλοί και διάφοροι άγιοι πατέρες. Ο άγιος Σπυρίδωνας έκανε και το θαύμα του. Πήρε ένα κεραμίδι και στάθηκε στο μέσον. Το κράτησε στη χούφτα του, το ψήλωσε λιγάκι για να το βλέπουν όλοι και είπε: «Εις το όνομα του Πατρός» και βλέπουν όλοι ότι φωτιά έφυγε τότε από το κεραμίδι προς τα πάνω. Ύστερα συνέχισε: «Και του Υιού» και ευθύς νερό έτρεξε στη γη. Και μετά είπε: «Και του Αγίου Πνεύματος» και είδαν όλοι ότι στο χέρι του έμεινε χώμα. Και έτσι με το θαύμα αυτό κατη-σχύνθησαν οι αιρετικοί. Απεδείχθη το δόγμα τής Αγίας Τριάδος.

Στο τέλος, καταδικάστηκε ο Άρειος με την αίρεση του και τους οπαδούς του. Τα ονόματα τους διαγράφτηκαν από τα δίπτυχα τής Εκκλησίας. Ψηφίστηκαν τότε και τα επτά άρθρα του συμβόλου τής πίστεως. Ακόμη, δογμάτισε η Σύνοδος ότι, ο Χριστός είναι Θεός αληθινός εκ Θεού αληθινού, ομοούσιος με τον Πατέρα. Στη Σύνοδο ανεδείχθη, θριάμβευσε ο τότε διάκονος Αθανάσιος. Αυτός με τις σκέψεις του, με τα δυνατά του λόγια, με τα ακαταμάχητα επιχειρήματα του κατετρόπωσε τον Άρειο και τους οπαδούς του. Έκανε τους ορθόδοξους να κατανοήσουν καλύτερα και πιο ξεκάθαρα τις αλήθειες τής πίστεως μας και να αποφανθούν ότι ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός ήταν όχι μονάχα άνθρωπος, αλλά και Θεός μαζί. Θεάνθρωπος.

Ο Άρειος, μετά την καταδίκη του, ανεχώρησε στα μέρη της Παλαιστίνης όπου είχε

ισχυρούς προστάτες. Πρώτος και καλύτερος ο Ευσέβιος Νικομήδειας πού μάλιστα συνδεόταν και με τον αυτοκράτορα.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

Ο Αλέξανδρος και ο Αθανάσιος γύρισαν ύστερα στην Αλεξάνδρεια και εργάζονται. Εργάζονται πυρετωδώς και ακούραστα για το ποίμνιον. Ο Αθανάσιος και εδώ αναδεικνύεται κορυφαίος. Ο Πατριάρχης τον αναγνωρίζει και πιο πολύ τον αγαπά. Μα περισσότερο ο Διάκονος Αθανάσιος κερδίζει την εκτίμηση και την αγάπη του λαού του Θεού. Κλήρος και λαός τον σέβεται και τον εκτιμά.

Εκτός της ορθοδόξου διδασκαλίας του, ο Αθανάσιος είχε την αληθινή ορθόδοξο ζωή. Είχε αγιότητα βίου. Δεν φάνηκε σκληρός απέναντι του Αρείου. Αυστηρός υπήρξε απέναντι στη διδασκαλία του Αιρεσιάρχη.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ – ΕΚΛΟΓΗ ΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Τον επόμενο χρόνο, τον Φεβρουάριο του 326, ο Πατριάρχης Αλέξανδρος αρρωστά. Είναι και ηλικιωμένος. Κατάλαβε ότι θα φύγει από τον κόσμο αυτό. Ο Αθανάσιος απομακρύνεται από τον Πατριάρχη. Δεν θέλει να ανακατευθεί στη διαδοχή. Μα ο πατριάρχης καταλαβαίνει γιατί έφυγε ο Αθανάσιος και του διαμηνύει: «Αθανάσιε νομίζεις ότι θα ξεφύγεις από του να γίνεις Πατριάρχης. Όμως δεν θα μπορέσεις».

Ο Πατριάρχης πέθανε στα τέλη του μηνός. Και ζητάνε τώρα πατριάρχη. Οι επίσκοποι συνέρχονται, συσκέπτονται και συζητούν. Μα δεν καταλήγουν σε απόφαση. Η απόφαση όμως του λαού είναι εκπεφρασμένη. Μόνος υποψήφιος, μόνος εκλεγμένος είναι ο Αθανάσιος. Με χίλιες δυό εκδηλώσεις εκφράζει ο λαός την αγάπη του και την απόφαση του για τον Αθανάσιο. Αυτός να γίνει πατριάρχης.

Έτσι και γίνεται. Χειροτονείται πατριάρχης. Λέγει δια την εκλογή του Αθανασίου ο Αγ. Γρηγόριος ο Θεολόγος: «ούτω μεν και δια ταύτα ψηφώ του λαού παντός ου κατά τον ύστερον νικήσαντα πονηρόν τύπον ουδέ φονικώς τε και τυραννικώς, άλλ’ άποστολικώς τε και πνευματικώς επί τον Μάρκου θρόνον ανάγεται». (Έτσι λοιπόν και δι’ όλα αυτά, με ψήφον όλου του λαού, όχι κατά τον μετέπειτα πονηρόν τρόπον, ούτε με φόνους και τυρρανικόν τρόπον, αλλά με αποστολικόν και πνευματικόν τρόπον αναβιβάζεται στον θρόνον του Αγ. Μάρκου). Β.Ε.Π.Ε.Σ. τόμος 59 σελ. 151).

ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΜΕ ΑΓΑΠΗ ΠΕΡΙΣΣΗ, ΜΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΑΦΘΑΣΤΗ

Τώρα γίνεται πιο αυστηρός στη πνευματικήν ζωήν του, στα όσα αφορούν τον ίδιον. Τώρα γίνεται περισσότερο χειροπιαστή η αγάπη του για το ποίμνιό του και πιο πυρακτωμένη για τον Θεόν. Όλους τους αγκαλιάζει, όλους τους εξυπηρετεί. Και όλοι μαζί προχωρούνε στην κατά Χριστόν ζωή, στα χριστιανικά βιώματα.

Αγωνίζεται, ακόμη πιο πολύ τώρα, για την Ορθοδοξία. Και γίνεται για όλους θυσία, ολοκαύτωμα για το Θεό και για τα πνευματικά παιδιά του. Είναι ο βοηθός, ο υπερασπιστής, ο προστάτης και ο καθοδηγητής.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΑΣΑΝΑ ΤΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ

Μα είναι και ο σατανάς, ο φθονερός κακούργος, που τώρα με την ήττα του αγρίεψε ακόμη πιο πολύ. Βρυχάται πιο δυνατά και απαίσια, επιτίθεται με μεγαλύτερο πάθος και ορμή κατά του Αθανασίου που είναι ο πρωταίτιος της ήττας και της καταισχύνης του. Που επεκράτησε η Ορθοδοξία και όχι ο Άρειος.

Και αρχίζουν οι συκοφαντίες για τον Αθανάσιο. Προσέ-ξατε παρακαλώ, και αληθινά θα φρίξετε για τη μανία και για τα ψεύδη του σατανά και των οπαδών του αιρετικών.

Είπαμε ότι ο Ευσέβιος Νικομήδειας ήτανε φίλος του Αρείου και εχθρός του Αθανασίου. Ακόμη φίλος του αυτοκράτορα. Ετοίμασαν λοιπόν τις κατηγορίες τους κατά του Αθανασίου.

Τον κατηγόρησαν ότι «ανάξια και παράνομα», κατέλαβε το θρόνο του Πατριάρχη, ότι δήθεν φορολογεί τους κληρικούς, ότι είναι εχθρός του βασιλέως, ότι είναι φιλοχρήματος και ά-δικος. (Αρχιμ. Χαρ. Βασιλόπουλου, Βίοι Αγίων, ο Μέγας Αθα-νάσιος, Αθήναι 1988, σελ. 22).

Βρήκανε όργανα για να μεταφέρουν και να διαδόσουν τις κατηγορίες από την Αλεξάνδρεια. Μάλιστα τους τις δώσανε γραπτές.

ΟΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ – ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΕΣ

Τις πήρε κάποιος ψευδοϊερέας που ονομαζόταν Ισχύρας. Είπα ψευδοϊερέας γιατί στην πραγματικότητα δεν χειροτονήθηκε από κανένα επίσκοπο. Αυτοχειροτονήθηκε. Παρουσιάσθηκε σαν ιερέας. Πήγε λοιπόν ο Ισχύρας στη Νικομήδεια. Ο Αθανάσιος όμως έστειλε ένα δικό του ιερέα, τον Μακάριο, να πάει εκεί και να διαπίστωση αν χειροτονήθηκε πραγματικά ο Ισχύρας. Ο Μακάριος διεπίστωσε ότι, καθόλου δεν ήταν χειροτονημένος ο Ισχύρας.

Αυτός λοιπόν ο ψευδοϊερέας διέδωσε την συκοφαντία, κοντά στα άλλα, ότι ο Μακάριος, ο φίλος του Αθανασίου του άρπαξε την Θ. Κοινωνία, από το χέρι, την έρριψε κάτω στο πάτωμα και την ποδοπάτησε. Αυτές οι συκοφαντίες φθάσανε και στον Ευσέβειο. Και ο Ευσέβειος τις μετέφερε στον Αυτοκράτορα. Και ζήτησε μάλιστα την απομάκρυνση του Πατριάρχη από τον θρόνο του.

Ο Αυτοκράτορας, μία μέρα τυχαία, συνάντησε τον Πατριάρχη που και αυτός είχε

έλθει εδώ για να πάρει μέρος σε μια σύνοδο και να ακούσει και τις συκοφαντίες πού εξετοξεύοντο εναντίον του. Ο Πατριάρχης είπε στον Αυτοκράτορα, ότι όλες οι κατηγορίες είναι ψεύτικες και του εξήγησε και ποιος ήταν ο Ισχύρας. Ο Αυτοκράτορας κατάλαβε και έστειλε πίσω τον Αθανάσιο στην Αλεξάνδρεια με συνοδευτική επιστολή του.

Στη σύνοδο πού έγινε ο Μακάριος μεταφέρθηκε σιδηροδέσμιος. Μα όμως ξεσκέπασε τον ψευδοϊερέα. Κανένας δεν απάντησε στο ερώτημα του Μακαρίου, ποιος χειροτόνησε τον Ισχύρα. Ο Μακάριος αθωώθηκε και ελευθερώθηκε.

Ο σατανάς όμως μπορεί να ησυχάσει; Όχι. Και οι οπαδοί του το ίδιο.

Νέα συκοφαντία χαλκεύεται κατά του Αθανασίου. Λέγουν τώρα οι συκοφαντίες και διαδίδουν, ότι ο Άγιος έκοψε το χέρι κάποιου Αρσενίου και με αυτό έκαμνε μάγια. Ο Αρσένιος ήταν ένας αναγνώστης, πού θέλησε να ανέβει στα εκκλησιαστικά αξιώματα.

Προηγούμενα όμως διέπραξε μια αισχρότητα και εξαφανίστηκε. Ήταν φυγόδικος. Οι του Αρείου νομίζοντες ότι δεν θα ξαναεμφανισθεί ο Αρσένιος εκμεταλλεύτηκαν την περίπτωση. Λοιπόν, κατηγόρησαν τον πατριάρχη Αθανάσιο και ζητούσαν και την καταδίκη του. Στο τέλος έφτιαξαν και μια θήκη και έβαλαν μέσα ένα χέρι και το παρουσίαζαν για να αποδείξουν την κατηγορία τους.

Έγινε πάλι σύγχυση. Η συκοφαντία έφθασε και στον Αυτοκράτορα. Και ο Αυτοκράτορας ανάθεσε στον αδελφό του Κήνσορα Δαλμάτιο να εξιχνιάσει την υπόθεση.

Εν τω μεταξύ συγκαλείται Σύνοδος στην Τύρο για να καταδικάσει τον Άγιο.

Ο Αθανάσιος έρχεται στην Τύρο. Και να εδώ τώρα είναι και ο Αρσένιος. Και ο Θεός βοηθός. Τα έμαθε ο Αρσένιος και δεν ήθελε να καταδικαστεί ένας αθώος. Για τούτο πηγαίνει στον Άγιο, το βράδυ, και του λέγει: «Το ξέρω πώς είμαι αμαρτωλός. Μα δεν θέλω να καταδικαστείς εσύ ο αθώος». Και ο Άγιος του είπε: «Μη φανερωθείς σε κανέναν. Μη μιλήσεις τίποτε. Να έλθεις αύριο, έξω από τη Σύνοδο, και όταν θα σου φωνάξω να μπεις μέσα».Έτσι και έγινε. Την άλλη μέρα άρχισαν οι κατήγοροι να μιλούν ατή Σύνοδο και να δείχνουν κιόλας το κομμένο χέρι του Αρσενίου. Ύστερα πήρε το λόγο ο Αθανάσιος. Τους ρώτησε: «Είστε βέβαιοι ότι έκοψα το χέρι του Αρσενίου;» «Βεβαιότατοι» απαντούν εκείνοι.

«Γνωρίζετε τον ίδιον;» τους ρωτά. «Ναι -του λένε με μία φωνή- τον γνωρίζουμε καλά». «Και το χέρι στη θήκη είναι σίγουρα του Αρσενίου;» «Ναι, βεβαιότατα» του απαντούν.

Τότε ο Πατριάρχης κάλεσε μέσα τον Αρσένιο. Αυτός ήλθε. Και ρωτά ο Άγιος: «Αυτός είναι ο Αρσένιος;» «Ναι» του λέγουν. Και λέγει ο Πατριάρχης στον Αρσένιο: «Πόσα χέρια έχεις;» «Δύο» απαντά εκείνος. «Για δείξε μας τα» του λέγει ο Άγιος. Και αυτός τα δείχνει. Και ρωτάει ο αρχιερέας του Θεού: «Δύο χέρια έχει ο Αρσένιος, όχι τρία. Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο με δύο χέρια. Πως εσείς θέλετε τον Αρσένιο με τρία χέρια;» Και καταντροπιάστηκαν όλοι οι εχθροί του Αγίου. Οι αιρετικοί, οι απόστολοι του σατανά. Έτσι ρεζιλεύονται οι εναντίον του Θεού.

Μα παρά την ήττα του και πάλι, δεν κάθεται ήσυχος ο Σατανάς. Εφευρίσκει νέες συκοφαντίες. Άνθρωποί του αιρετικοί κατηγορούν τώρα τον Άγιο ότι διέφθειρε μια γυναίκα. Βρήκαν και πλήρωσαν μια κολασμένη και την έφεραν στη Σύνοδο για να μαρτυρήσει κατά του Πατριάρχη. Κρατά και το μωρό στο χέρι. Μα υπάρχει Θεός.

Ο Άγιος Αθανάσιος έρχεται στη Σύνοδο και με κάποιο γνωστό του ιερέα που ήταν και φίλος του.

Λεγόταν Τιμόθεος ο ιερέας αυτός. Είχε παρουσιαστικό ιεράρχη.

Λοιπόν μπήκε μέσα πρώτος ο Τιμόθεος και εκείνη τη στιγμή φωτισμένος απ’ το Θεό ρώτησε τη γυναίκα: «Εγώ αμάρτησα μαζί σου;» Και αυτή απάντησε: «Ναι, εσύ είσαι που με κατέστρεψες». Και απευθυνόμενη προς τους άλλους φώναζε ακόμα πιο δυνατά. Τούτος, άγιοι αρχιερείς είναι ο βρωμερός Αθανάσιος, που διέπραξε μαζί μου την αμαρτία. Δεν είναι άξιος να είναι αρχιερέας.

Ο Θεός και πάλι νίκησε. Προστάτεψε το δικό του, τον εκλεκτό του, το παιδί του, τον Αθανάσιο. Ο Θεός και πάλι ντρόπιασε τους αιρετικούς. Μα είναι δυνατόν όταν ένας πάρει τον κατήφορο να σταματήσει; Όχι. Έτσι και οι αιρετικοί. Θέλουν να παρασύρουν και άλλους στο βάραθρό τους. Νέα λοιπόν κατηγορία κατά του Αθανασίου. Ότι σχεδίαζε να εμποδίσει την αποστολή σιταριού από την Αλεξάνδρεια στην Κωνσταντινούπολη. Ο αυτοκράτορας πείσθηκε από τον ραδιούργο Ευσέβειο Νικομήδειας και εξώρισε τον Άγιο στην Γαλλία το 336. Μετά από τον θάνατο του Μ. Κωνσταντίνου, την 21η Μαΐου 337, επανήλθε ο άγιος στην έδρα του. Η επάνοδός του ήταν θριαμβευτική. Κλήρος και λαός τον υποδέχθηκαν με παραλληρήματα ενθουσιασμού και αγάπης.

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ

Εν τω μεταξύ, σημειώσατε, ότι ο Άρειος, όπως είπαμε, βρίσκεται στην Παλαιστίνη κοντά στους υποστηρικτές του και ιδιαίτερα υποστηρικτής του αναφέραμε, είναι ο Ευσέβειος Νικομήδειας. Επίσης, ο Νικομήδειας, συνδέετο με τον αυτοκράτορα Μ. Κωνσταντίνο.

Ενώ λοιπόν ο Άγιος ευρίσκετο στην εξορία, ο Νικομήδειας ενήργησε και ύστερα από υποκριτική ομολογία του Αρείου προς τον Αυτοκράτορα, κατόρθωσε να πάρει συγχώρεση και άδεια να λειτουργήσει σε Ορθόδοξο Ναό και με ορθόδοξο ιερέα.

Πολύ στενοχωρήθηκε ο τότε Πατριάρχης της Κωνσταντινουπόλεως και προσευχήθηκε στο Θεό. Και ο Θεός επενέβη. Ο Άρειος το πρωί της Κυριακής που επρόκειτο να λειτουργήσει, που πήγε για σωματικήν του ανάγκη, υπέστη αιμορραγία και πέθανε. Ο Θεός δεν επέτρεψε στον αιρεσιάρχη να λειτουργήσει. Να βεβηλώσει την Θ. Λειτουργία.

ΝΕΕΣ ΡΑΔΙΟΥΡΓΙΕΣ

Λίγος καιρός όμως πέρασε και να, νέες ραδιουργίες από τους εχθρούς τού Πατριάρχη. Οι περί τον Ευσέβειο τον κατηγορούν ότι παίρνει χρήματα από το κρατικό συτάρι. Αντί να το διανέμει δωρεάν, το πουλάει, στη Λιβύη και στην Αίγυπτο. Ότι γίνεται αιτία πολλών συμπλοκών και φόνων και εξορίας κληρικών.

Ο αυτοκράτωρας τώρα Κωνσταντίνος, δυστυχώς πιστεύει και εξορίζει τον Άγιο. Ακόμα συγκροτεί σύνοδο, με συγκατάθεση του Κώνσταντος, στην Αντιόχεια και καταδικάζει τον Άγιο. Στο θρόνο του βάζουνε τον ημιαρειανό Ευσέβιο Εμισηνό. Αυτός όμως δεν αποδέχεται και εκλέγεται άλλος. Ο Καπαδόκης Γρηγόριος. Όταν όμως αυτός έφτασε στην Αλεξάνδρεια, ο λαός τον περιφρόνησε. Αυτός οργίζεται και διατάζει να μαστιγωθούν νεαρές παρθένες και ευσεβείς άνθρωποι.

Ο έπαρχος Φιλάγριος παρακινεί τους ειδωλολάτρες και τους Ιουδαίους κατά των Χριστιανών. Και αυτοί καταδικάζουν και φονεύουν τους Χριστιανούς. Πάσχα του 340 και οι Χριστιανοί το γιορτάζουν με αιματηρές σκηνές. Εξωρίζεται και πάλι ο Πατριάρχης. Και μεταβαίνει στη Ρώμη. Επίσκοπος εδώ ήταν τότε ο Ιούλιος. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι τότε η Εκκλησία της Ρώμης ήταν ενωμένη με την όλη άλλη Εκκλησία. Δεν υπήρχε ακόμα το σχίσμα. Είχε τότε η Ρώμη τιμητικό προβάδισμα γιατί ήταν η πρωτεύουσα του Ρωμαϊκού κράτους. Ύστερα, τότε δεν υπήρχε το πρωτείο, το αλάθητο, το Φιλιόκβε και οι άλλες αξιώσεις του πάπα. Οι πάπες ήταν όπως όλοι οι άλλοι ορθόδοξοι ιεράρχες.

Δέχθηκαν λοιπόν τον Αθανάσιο μα φιλοφρονήσεις ουκ ολίγες Ο πάπας Ιούλιος συνεκάλεσε σύνοδο το 341 και ανεγνώρισε τον Αθανάσιο, ως τον κανονικό

επίσκοπο της Αλεξανδρείας. Τον κήρυξε αθώο από όλες τις κατηγορίες. Ο εξόριστος Πατριάρχης έφερε στη Ρώμη τις ιδέες του μοναχισμού και ιδρύθηκαν τότε τα πρώτα μοναστήρια κατά το ανατολικό πρότυπο.

Ο ΑΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΙΚΩΝ

Την εποχή αυτή και ο Μ. Αντώνιος μπαίνει στον αγώνα για την Ορθοδοξία. Αφήνει τα ασκηταριά του και κατεβαίνει στην Αλεξάνδρεια.

Γράφει και ελέγχει τον ασεβή Βαλάκιο. Του γράφει μάλιστα ότι αν δεν αλλάξει θα τον βρει η οργή του Θεού, πράγμα που γίνεται. Ο Βαλάκιος σαν διάβασε το γράμμα οργίστηκε και το πέταξε στη γη, ύστερα το ποδοπάτησε και το έφτυσε. Όμως έπαθε όπως του προφήτευσε ο άγιος Αντώνιος. Μια μέρα ενώ προχωρούσαν έφιπποι, αυτός και ο Νεκτάριος, έξω από την Αλεξάνδρεια, το άλογο του Νεκταρίου άρπαξε τον Βαλάκιο, τον έριξε κάτω από το άλογο του, τον ποδοπάτησε και τον δάγκωνε. Αιμόφυρτο τον έφεραν στην Αλεξάνδρεια και μετά από τρεις μέρες πέθανε. Το 343 ο Κωνστάντιος πιεζόμενος από τον αδελφό του Κώνστα, συνεκάλεσε σύνοδο στη Σαρδική της Υλλυρίας, (την σημερινή Σόφια). Στη σύνοδο αυτή νίκησε ο Αθανάσιος. Τον κήρυξε αθώο και κανονικό επίσκοπο της Αλεξάνδρειας. Το 346 γυρίζει στην Αλεξάνδρεια. Η υποδοχή που του γίνεται είναι μεγαλειώδης, θριαμβευτική. Τον δέχεται ο λαός του. Ένα πλήθος έξαλλο έκλαιγε και πανηγύριζε. Η Αλεξάνδρεια ξαναβρήκε τον πνευματικό της πατέρα. Όμως και πάλι για λίγο καιρό κράτησε η γαλήνη. Ο Κωνστάντιος, το 350, όταν έγινε μονοκράτορας και αφού πείστηκε από νέες κατηγορίες από φίλους του Αρείου κατά του Πατριάρχη, καταδικάζει τον πρόμαχο της Ορθοδοξίας. Και με δύο συνόδους στην Αρελάτη, το 353 και στα Μεδιόλανα το 355, καταδικάζουν τον Αθανάσιο. Και το βράδυ της 9ης Φεβρουαρίου, ενώ τελείωνε αγρυπνία με πλήθος πιστών, ο στρατηλάρχης Συριανός με 5000 στρατιώτες, τους επετέθηκε. Τον παρακαλούσαν να φύγει, μα εκείνος έμεινε μαζί τους. Και μάλιστα στο σπίτι της Αγίας Συγκλητικής. Τον οδήγησαν ύστερα στην έρημο, στα ασκητήρια των μοναχών. Εκεί όταν έφτασε του έκαναν μεγάλη υποδοχή. Μα και οι ασκητές διαπίστωσαν ότι ο άγιος τους ξεπερνούσε στην αρετή και ωφελήθηκαν.

Ο ΑΣΕΒΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ ΤΙΜΩΡΕΙΤΑΙ

Πολεμώντας τον Ιουλιανό τον Παραβάτη, πέθανε το Νοέμβριο τού 361. Ο Ιουλιανός κατ’ αρχήν για να φανεί αρεστός στους Χριστιανούς και να στερεώσει το θρόνο του ελευθερώνει όλους τους εξόριστους. Ελευθερώνεται και ο Άγιος. Γυρίζει ξανά στο μαρτυρικό του ποίμνιο. Μα ο Ιουλιανός σαν θέλησε να επιβάλει ξανά την ειδωλολατρία, κηρύσει διωγμό κατά των Χριστιανών. Πρώτος παίρνει διάταγμα εξορίας ο άγιος Αθανάσιος. Η διαταγή στην πραγματικότητα έλεγε για

τον θάνατο του Ιεράρχου. Τον έβαλαν σε ένα πλοιάριο και τον πήραν για να τον εκτελέσουν. Βέβαια, δεν είπαν την αλήθεια στον Πατριάρχη, μα και πάλι επεμβαίνει ο Θεός.

Ενώ προχωρούσε το πλοιάριο για την έρημο τής Θηβαΐδος, μόνο του άλλαξε πορεία και γύρισε προς τα πίσω. Οι στρατιώτες που θα τον φόνευαν, ήταν σε άλλο καραβάκι και κόψαν πίσω, μακριά. Σαν συναντήθηκαν τώρα τα πλοιάρια με τον άγιο, δεν τον κατάλαβαν και τους ρώτησαν αν είδαν κανένα πλοιάριο να πηγαίνει μπροστά τους. Και αυτοί τους απάντησαν ότι το πλοιάριο είναι μπροστά τους και προχώρησαν οι στρατιώτες για να το βρουν. Έτσι όμως, κατ' οικονομία Θεού, γλίτωσε ο Άγιος και οι μετ' αυτού. Στο τέλος ήρθαν στην Θηβαΐδα στους μοναχούς. Και αντί να τον παρηγορήσουν, τους παρηγόρησε όλους ο Πατριάρχης. Τους έλεγε: «Μη στενοχωρήσθε, νεφύδριον εστί και θάττον παρελεύσεται». (Συννεφάκι είναι και γρήγορα θα προσπεράσει). Και πέρασε. Στις 26 Ιουνίου 363 Ιουλιανός σκοτώθηκε και μάλιστα λένε ότι, την ώρα πού ξεψυχούσε φώναξε: «Νενικήκας με Γαλιλαίε».

Τον Ιουλιανό διαδέχεται ο Ιωβιανός. Ο στρατός τον διάλεξε για αυτοκράτορα. Και ο Αθανάσιος ξαναγυρίζει στην Αλεξάνδρεια. Δεν παρουσιάστηκε όμως. Και δεν έζησε και πολύ ο Ιωβιανός. Πέθανε ξαφνικά στην Γαλατία. Τον διαδέχθηκε ο Ουλεντιανός. Αυτός κυβέρνησε την Δύση και ο αδελφός του Ουάλης την Ανατολή. Και τούτος τάραξε την εκκλησία. Υποστήριζε τους αιρετικούς. Βγάζει διαταγή και εξορίζονται όλοι οι κληρικοί που εξόρισε ο Κωνστάντιος. Το 365 ο έπαρχος με στρατιώτες έρχονται να συλλάβουν τον Πατριάρχη. Οι ορθόδοξοι φυλάνε τον πνευματικό τους σαν πατέρα τους. Και τον φυγαδεύουν κρυφά. Κλείνεται τώρα και μένει για ένα χρονικό διάστημα στο νεκροταφείο, μέσα στον τάφο του πατέρα του. Ο λαός στασιάζει και τον αναζητά. Και ο Ουάλης φοβάται και τους ελευθερώνει. Και ο Πατριάρχης και πάλι ανάμεσα στο ποίμνιο του, την 1η Φεβρουαρίου 366. Τώρα εργάζεται ειρηνικά μέχρι τον θάνατό του στις 21 Μαΐου 373.

Έγραψε και πολλά σπουδαία συγγράμματα ο Μ. Αθανάσιος. Και δογματικά και διδακτικά.
Έγραψε επίσης και τον βίο του αγίου Αντωνίου.
Τα όσα γράφουμε, νομίζω αγαπητοί μου, αποδεικνύουν του λόγου την αλήθεια. Ότι ο άγιος Αθανάσιος, ο Μέγας υπήρξε «ο ηρωικότερος των αγίων και αγιότερος των ηρώων».

Και πρέπει να ξέρετε ότι τέτοιοι ήρωες χρειάζονται, ιδιαίτερα στις μέρες μας, για να σωθούμε. Ελάτε λοιπόν να του μοιάσουμε για να γλιτώσουμε. Ακούστε τα προμηνύματα. Ας συνετισθούμε.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ “Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΑΡΝΑΒΑΣ”